

קדרה שאינה בת יומא מחימום מים

ד. בית יוסף יורה דעה סימן קג

ומי"ש רבינו ואם בתוך מעת לעת חממו בה מים וכו'. דין זה כתבו בעל התרומה (סי' עה) ונתן טעם לדבר דכך שוה המים לדידן כמו האיסור עצמו דכל המים נעשו נבלה כיון שלא היה בהם ששים לבטל פליטת הכלי וחזרו ונבלעו בקדרה וסמ"ק (סי' ריג) הביא דברי בעל התרומה וכתב אחר כך דיש הרבה מקילים בדין זה אחר שאין בגוף האיסור בן יומו אין להחשיבו כבן יומו עד כאן ולי נראה להתיר מפני שכבר כתבתי בסימן צ"ב שדעת רוב הפוסקים בעלי הוראה מסכמת לדעת רבינו אפרים דלא אמרינן חתיכה עצמה נעשית נבלה אלא בבשר בחלב אבל לא בשאר איסורין ולפי דבריהם בקדרה בלועת איסור אפילו הוחמו בה מים בתוך מעת לעת לית לן בה ולעולם חשבינן המעת לעת מעת שבישל בה האיסור ואם בשל בה בשר ואחר כך חלב או איפכא ובתוך מעת לעת לבישול ראשון הוחמו בה מים בעל התרומה מודה דחשבינן מעת לעת מבישול ראשון כמי"ש בסימן צ"ד (קמט:) מיהו היכא שהיא בלועה מבשר וחלב שנתבשלו ביחד או בזה אחר זה בהא נראה דלדברי הכל כשהוחמו בה מים בתוך מעת לעת חשיב כאילו חזר ונתבשל בה האיסור ומונין מעת לעת משעה שהוחמו המים דהא כולי עלמא מודו שהמים נעשו חתיכת נבלה דבבשר בחלב לדברי הכל חתיכה עצמה נעשית נבלה אבל לפי הטעם שכתב סמ"ק בהא נמי איכא למישרי דאע"ג דאמרינן חתיכה עצמה נעשית נבלה היינו לענין שאם נפלה לקדרה אחרת צריך ששים כנגד כולה מכל מקום כיון שאין שם גוף האיסור עצמו לא חמיר כולי האי לאסור הכלי להצריך למנות לו מעת לעת משעה שהוחמו בה המים ונ"ל דאם כבר עבר עליו לילה אחת קודם שהוחמו המים אפילו בבלועה מבשר בחלב אין מונין מעת לעת אלא משעה שבשלו בה האיסור כיון דאיכא רבוותא דסברי שכבר אינה בת יומא ואף על גב דלא סמכינן עליהו להתיר מה שנתבשל בה אז מכל מקום לענין זה שפיר דמי לסמוך עליהו אבל אם קודם שעברה כל הלילה הוחמו בה מים נקטינן כדברי בעל התרומה אם היתה אסורה משום בשר בחלב כיון דלדברי הכל בבשר בחלב חתיכה עצמה נעשית נבלה כנ"ל

ה. שולחן ערוך יורה דעה סימן קג סעיף ז

קדרה שהיא בלועה מבשר וחלב שנתבשלו בה ביחד או בזה אחר זה, וקודם שעבר לילה אחת הוחמו בה מים, חשיבה ב"י עד שתשהה מע"ל משעה שהוחמו בה המים. הגה: אבל אם עברה לילה, מותר. וכן אם עברה לילה בין בישול בשר לחלב, אע"ג דאח"כ הוחמו המים מיד, נמי דינא הכי. וה"ה

א. טור יורה דעה הלכות תערובות סימן קג

כל קדרה שאב"י חשיבא טעמא לפגם ואינה אוסרת ומקריא בת יומא כ"ז שלא שהתה מע"ל אחר שנתבשל בה האיסור ואם בתוך מע"ל שבשלו בה חממו בה אפי" מים לבדם חשיבא בת יומא עד שתשהה מע"ל לחימום המים לפי שמשערין בכל הקדירה וכשחממו בה המים בתוך מע"ל לא היו במים ששים לבטלה וחזרו המים כולן איסור ואינו כן בבשר בחלב כדפרישית לעיל בהל' בשר בחלב סי' צ"ד:

ב. טור יורה דעה הלכות בשר בחלב סימן צד

כתב בסה"ת אע"ג דבשאר איסורים קדרה של איסור ששהתה מע"ל בלא איסור אם הוחמו בה חמין בתוך מעת לעת חשיבא כבת יומא שהרי טעם איסור שבקדרה פלט לתוך המים ולא היו בהן ששים לבטלה דבכולה משערין ונעשית בת יומא וצריכה מע"ל לאחר חימום המים בבשר בחלב אינו כן שאם בשלו בה בשר ובתוך מע"ל הוחמו בה מים ואחר ששהתה מע"ל לבשול הבשר בשלו בה חלב מותר אף על פי שהוא בתוך מע"ל לחימום המים.

ג. בית יוסף יורה דעה סימן צד

כתב בספר התרומה (סי' עה) אף על גב דבשאר איסורין קדרה של איסור ששהתה מעת לעת בלא איסור אם הוחמו בה חמין בתוך מעת לעת חשיבא כבת יומא וכו' בבשר בחלב אינו כן שאם בשלו בה בשר ובתוך מעת לעת הוחמו בה מים וכו'. כן כתב גם כן סמ"ק (סי' ריג) בשם סה"ת. וטעמא דשרי בבשר בחלב יותר מבשאר איסורין אע"פ שהחמין שבנתיים משוה לה ב"י והוי לשבח היינו משום דהוי נ"ט בר נ"ט דהיתרא מן הבשר לקדרה ומן הקדרה למים חמין שהוחמו בנתיים ומן המים חמין לקדרה והכל בהיתר אבל בקדרה הבלועה מאיסור אין להתיר מטעם זה דלא שייך היתר דנ"ט בר נ"ט כי אם מהיתר להיתר כמו גבי בשר בחלב אבל גבי איסור אע"ג דלגבי האיסור עצמו הוי נ"ט בר נ"ט מכל מקום כל מה שיוצא ממנו אפילו ההיתר אסור משום דקיי"ל דחענ"נ אפילו ההיתר שבה הילכך אע"ג דלגבי האיסור הנבלע במים חמין שהוחמו בנתיים הוי נ"ט בר נ"ט בהיתר שבה אח"כ מ"מ המים עצמן לבדם אוסרין משום דחענ"נ כדפרישית וכמו כן המים נ"ן כשיבלעו מאיסור אבל גבי היתר בהיתר כמו בשר בחלב כשהמים בולעים מטעם בשר מ"מ אין שם בשר על כל המים הילכך כשחוזר ונותן טעם בחלב אין לחוש כי אם מטעם הבשר שבתוך המים שחוזר ונכנס בחלב ואותו טעם דבשר שבמים הוי נ"ט בר נ"ט כדפרישית עכ"ל סמ"ק סימן רי"ג.

בכל האיסורים לפי מאי דקיי"ל בכל האיסורים חנין. ובמקום הפסד יש להתיר בכה"ג בשאר איסורים בכל ענין, רק שיהיה מעת לעת מזמן בישול האיסור.

ו. שולחן ערוך יורה דעה סימן קכב סעיף ד

קדרה הבלועה מבשר וחלב, אם קודם שעבר לילה אחת חממו בה מים, חשיב כאלו חזר ונתבשל בה האיסור, ומונים מעת לעת משעה שהוחמו המים, מה שאין כן בשאר איסורים.

ז. ש"ך יורה דעה סימן צד ס"ק כב

בצלים או ירקות כו'. ז"ל הטור כתוב בשה"ת אע"ג דבשאר איסורים קדרה של איסור ששהתה מעלי"ע בלא איסור אם הוחמו בה חמין בתוך מעלי"ע חשיבא כב"י שהרי טעם האיסור שבקדירה פלט לתוך המים ולא היה בהם סי' לבטלו דבכולי משערין ונעשית ב"י וצריכה מעלי"ע לאחר חימום המים אבל בבשר בחלב אינו כן שאם בישלו בה בשר ובתוך מעלי"ע הוחמו בה מים ואחר ששהתה מעלי"ע מבישול הבשר בישלו בה חלב מותר אע"פ שהוא בתוך מעלי"ע מחימום המים עכ"ל וכתב בסמ"ק (ומביאו ב"י) הטעם דבנבלע מן האיסור חשיבי מים שבקדרה עצמו איסור דני"נ משא"כ בבשר בחלב דעדיין כולו היתר וא"כ הוי נ"ט בר נ"ט וכ"כ ב"י בס"ס ק"ג להפוסקים דלא אמרי' חני"נ רק בבשר בחלב לא משכחת להאי דינא בשאר איסורים אבל ודאי הטור שכתב להא דסה"ת בסתם וכן לקמן בס"י קכ"א כתב בסתם להאי דינא ודאי דלא ס"ל הכי דהא איהו פסק נמי בס"י צ"ב דלא אמרינן חני"נ בשאר איסורים אלא נראה דס"ל דמטעם אחר לא שייך כלל נ"ט בר נ"ט בדבר איסור וכמ"ש הר"ן פרק כ"ה דלא שרי נ"ט בר נ"ט אלא בשל היתר בבשר בחלב דכיון דטעם שני עדיין היתר הוא כיון דאיקלש כולי האי לא חשיב לאסור אבל במידי דאיסורא כל היכא דאיכא טעמא כלל אוסור עד סוף כל העולם עכ"ל... והיינו דכתב הרא"ש בסוף עבודת כוכבים שם דאם נתבשל בה צריך מעלי"ע מבישול אחרון ובס"י מעדני מלך שם כתב דמהך משמע דס"ל להרא"ש דאמרינן חני"נ בכל האיסורים ואישתמיטתיה להטור וב"י דברי הרא"ש לשם ולית נגר ובר נגר דיפרקיניה ע"כ ולא עמדתי על סוף דעתו דהדבר ברור כדפירשתי וכן הרשב"א בתשובה ס"י תקי"ו נמי כתב כהר"ן וסבירא ליה להרשב"א דלא אמרינן חני"נ בשאר איסורי' וכ"כ ב"י בס"י צ"ה דדעת כל הפוסקים שוה בזה דבדבר איסור לא שייך נ"ט בר נ"ט וכתוב בת"ח כלל נ"ז דהוא פשוט והיינו מטעמא שכתב הר"ן וסייעתו דכיון דכבר נאסר לעולם הוא באיסורו עומד והלכך קדרה זו שהוחמו בה מים תוך מעלי"ע חשיבא ב"י דהא בדבר איסור לא שייך נ"ט בר נ"ט משא"כ בבשר בחלב וזה נ"ל ברור, עוד כתב הב"י בס"ס ק"ג וז"ל ומיהו

היכא שהיה בלוע מבשר בחלב שנתבשלו בה יחד או בזאי"ז נראה דלכ"ע כשהוחמו מים בתוך מעלי"ע חשיב כאילו חזר ונתבשל בה האיסור ומונין מעי"ל משעה שהוחמו בה המים דהא בבשר בחלב כ"ע מודו שחני"נ עכ"ל והלך לשיטתו ולא נהירא אף לשיטתו דהא טעמא דהפוסקים דאמרינן בבשר בחלב חני"נ הוא משום דבשר בחלב כל חד באפי נפשי שרי וכי איתנהו בהדי הדדי אסור הלכך הבשר עצמו נעשה איסור משא"כ בשאר איסורים כמ"ש הפוסקים א"כ הכא שכבר נאסר הבלוע בקדרה לא שייך חני"נ וזה ברור בעיני... ואולי ס"ל דכיון דבא מבשר בחלב דיינינן ליה כמעיקרא שוב מצאתי בהג"י מהרש"ל בס"י צ"ו ובדרישה בס"י זה ס"ח סוברים כמ"ש ומ"מ לדין דקיי"ל חני"נ בכל האסורים אין נפקותא כאן בכל זה:

ח. פרי מגדים יורה דעה שפתי דעת סימן קג ס"ק יח

והכו"פ אות ו' תירץ דקודם חימום המים הוה ס"ס שמא לילה פוגם והמים מותרים ואת"ל לילה אין פוגם שמא כהרבה מקילין ולא הוה משם אחד, משא"כ לאחר חימום המים משם אחד הוא שמא נט"ל בתבשיל כל שאין ספק אחד מתיר יותר מחבירו עכ"ל, ומ"מ בלילה בין בשר לחלב אמאי אינו מוכרח הא הוה ס"ס.

ט. רבי עקיבא איגר יורה דעה סימן קג סעיף ז

אבל אם עברה לילה מותר. במ"י מסיק דבכל ספק מצטרפים דעת ר"ת שעבר לילה הוי נט"ל ושרינן בהפ"מ מטעם ס"ס עי"ש:

(ש"ך ס"ק י"ח) אינו מוכרח לדעת הב"י. נראה דכוונת הש"ך דשורש החילוק בין עברה לילה קודם החימום מים או אח"כ היינו שאם הוחמו מים תחלה תיכף דנין דהמים נ"נ וממילא בעי מעלי"ע משעת החימום משא"כ בעברה תחלה לילה דבשעת חימום המים אמרינן כיון דני"נ דרבנן הוי ס' דרבנן דשמא כבר נפגם בלינת לילה ואף דהמים אסורים לשנות מספק היינו דהבלע שבתוכו אסור אבל גוף המים הוי ספק דרבנן וא"כ בעבר לילה בין בשר לחלב דבשעת בישול החלב הדין דחלב נ"נ דבב"ח דחני"נ דאורייתא הוי ספק דאורייתא וכיון דהיינו דנין דחלב נ"נ בעיא מעלי"ע מהחלב ואם חממו אחר כך מים גם המים נ"נ דהא בין החלב להמים לא נתחדש ענין פגם רק דבאת לדון דשמא הלילה דקודם החלב פגמו ולא נעשה החלב נבילה ובזה דכבר החמרנו מכח סד"א דהחלב נ"נ א"א לדון אח"כ להקל על המים לומר דהחלב לא נ"נ וממילא צריך אח"כ מעלי"ע מן חימום המים ודוק היטב: